

Sygn. akt V *U 1906/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska- Klamann**

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania J. L.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 9 września 2013 r. znak (...)

w sprawie J. L.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. L. prawo do emerytury począwszy od 23 lipca 2013 r., nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego.

Sygn. akt VU 1906/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. L. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 09.09.2013 r., znak (...), odmawiającej prawa do emerytury. Ubezpieczony domagał się zmiany zaskarżonej decyzji w całości poprzez przyznanie mu prawa do emerytury, poczynając od dnia złożenia wniosku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, iż ubezpieczony wykazał na 01.01.1999r. wymagany staż ogółem, ale nie wykazał wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu następujących okresów zatrudnienia w Ośrodku (...) w B. od 10.09.1971 r. do 24.04.1973 r., od dnia 23.02.1975 r. do 25.01.1976 r., od 21.04.1976 r. do 16.02.1992 r. oraz od 22.02.1992 r. do 30.06.1992 r., ponieważ nie przedłożono świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach dotyczących przedmiotowych okresów. Ponadto w świadectwie pracy z dnia 29.06.1992 r. wskazano stanowisko monter ciągnikowy, mechanik maszyn rolniczych i ślusarz-spawacz. Jako pracy w warunkach szczególnych nie uwzględniono także okresów zatrudnienia:

-od 09.11.1992 r. do 14.05.1993 r. w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w B.;

-od 01.08.1993 r. do 30.08.1996 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno Handlowo Usługowym (...) w B.;

-od 01.08.1993 r. do 30.08.1996 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno Handlowo Usługowym (...) w B.;

-od 02.06.1997 r. do 20.10.1998 r. w Zakładzie Usługowo-Produkcyjno Handlowym (...) w B.

ponieważ nie przedłożono świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach dotyczących w/w okresów.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony J. L., urodzony (...), w dniu 23.07.2013 r. złożył wniosek o emeryturę. Jest członkiem OFE, jednakże złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wykazał według stanu na dzień 01.01.1999r. okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 27 lat 1 miesiąc i 6 dni, w tym 6 miesięcy i 4 dni okresów pracy w warunkach szczególnych. Zaskarżoną decyzją z dnia 09.09.2013 r. odmówiono jemu prawa do emerytury, z uwagi na nie wykazanie 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

/dowód: akta emerytalne ZUS: wniosek k. 1 – 3, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r. k. 37, zaskarżona decyzja z dnia 09.09.2013 r. – k. 338-38 v./

Ubezpieczony J. L. w okresie od 10.09.1971 r. do 30.06.1992 r. zatrudniony był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Państwowym Ośrodku (...) w B.. W trakcie okresu zatrudnienia od 27.04.1973 r. do dnia 24.01.1975 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Początkowo zajmował w zakładzie pracy różne stanowiska monter a ciągnikowego, mechanika maszyn rolniczych, a od uzyskania uprawnień spawacza tj. od 11.10.1975 r. (ukończenie kursu spawania acetylenowego) zajmował tylko stanowisko spawacza. Spawał przyczepy, przenośniki wykonywane na potrzeby kopalni. Ubezpieczony pracował w brygadzie spawaczy. Jego bezpośrednim przełożonym był świadek M. J..

/ dowód: akta sprawy: świadectwo pracy z dnia 29.06.1992 r. – k. 5-5 v., książeczka spawacza- k. 24-25, wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 26 w zw. z k. 28 (00:01:51-00:13:00), zeznania świadka E. C. – k. 26 v. w zw. z k. 28 (00:14:59-00:21:02), zeznania świadka M. J. – k. 26v w zw. z k. 28 (00:21:03-00:29:52), zeznania ubezpieczonego – k. 27 w zw. z k. 28 (00:38:53-00:44:05), akta osobowe ubezpieczonego -angaże, świadectwo pracy z dnia 29.06.1992 r., karty wynagrodzeń/

Praca ubezpieczonego w toku zatrudnienia w (...) B. od uzyskania uprawnień spawacza tj. od 11.10.1975 r. do 30.06.1992 r. tj. przez 16 lat 7 miesięcy i 11 dni była pracą w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony według stanu na dzień 01.01.1999 r. posiada wymagany 15 letni staż pracy w warunkach szczególnych.

/ dowód: akta sprawy: świadectwo pracy z dnia 29.06.1992 r. – k. 5-5 v., książeczka spawacza- k. 24-25, wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 26 w zw. z k. 28 (00:01:51-00:13:00), zeznania świadka E. C. – k. 26 v. w zw. z k. 28 (00:14:59-00:21:02), zeznania świadka M. J. – k. 26v w zw. z k. 28 (00:21:03-00:29:52), zeznania ubezpieczonego – k. 27 w zw. z k. 28 (00:38:53-00:44:05), akta osobowe ubezpieczonego -angaże, świadectwo pracy z dnia 29.06.1992 r., akta osobowe ubezpieczonego -angaże, świadectwo pracy z dnia 29.06.1992 r., karty wynagrodzeń/

W okresie od 1.08.1993r. do 30.08.1996r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku spawacza co jednoznacznie wynika z przedłożonego świadectwa pracy. Prace te wykonywał w pełnym wymiarze pracy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. L. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w

sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 - w brzmieniu obowiązującym do końca grudnia 2012r. - emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Obecnie od 01.01.2013 r. brak jest obowiązku rozwiązaniu stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 20 lat w przypadku kobiet (art. 27). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzn jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony na dzień złożenia wniosku o emeryturę miał ukończone 60 lat – ukończył je w dniu 23.06.2013 r., jest członkiem OFE jednakże złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Posiada wymagany 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

W świetle powołanego wyżej rozporządzenia:

„§ 2. 1. Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

2. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.”

Ubezpieczony nie dysponował świadectwami wykonywania prac w szczególnych warunkach za wszystkie sporne okresy zatrudnienia. Organ rentowy uznał jedynie za pracę w warunkach szczególnych okres zatrudnienia od 09.11.1992 r. do 14.05.1993 r. tj. przez 6 miesięcy i 6 dni potwierdzony świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych

W tym miejscu zważyć należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 k.p.c., sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy jeszcze raz podnieść, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uznano za pracę w szczególnych warunkach prace wykonywane przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym (Dział XIV pkt 12).

Jak już wyżej wskazano, o zaliczeniu pracy do okresu pracy w warunkach szczególnych, decyduje nie rodzaj zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska, a praca jaką faktycznie wykonywał. Powyższe zostało również potwierdzone w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego.

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego jako spawacza od uzyskania przez niego uprawnień w spornym okresie zatrudnienia była pracą w warunkach szczególnych.

Fakt pracy został potwierdzony zgodnymi zeznaniami świadków: E. C. oraz M. J.. Świadczyli razem z ubezpieczonym znali zatem charakterystykę i warunki pracy J. L.. Nadto świadek M. J. w spornym okresie zatrudnienia był bezpośrednim przełożonym ubezpieczonego.

Zeznania świadków w tym zakresie jako jasne, rzeczowe, logiczne i spójne Sąd uznał za wiarygodne. Sąd dał w pełni wiarę powyższym zeznaniom, gdyż są one zgodne z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych ubezpieczonego za sporny okres zatrudnienia.

W ocenie Sądu okres zatrudnienia J. L. od uzyskania uprawnień spawacza tj. od 11.10.1975 r. do 30.06.1992 r. w (...) B. tj. przez 16 lat 7 miesięcy i 11 dni nie budzi żadnych wątpliwości i winien być uznany za pracę w warunkach szczególnych.

Pracodawca nie wystawił ubezpieczonemu świadectwa pracy w warunkach szczególnych za powyższy sporny okres zatrudnienia.

Z tej przyczyny Sąd bardzo starannie analizował dane wynikające z zeznań świadków oraz dokumenty znajdujące się w aktach osobowych ubezpieczonego J. L..

Brak świadectwa pracy wystawionego przez pracodawcę nie ma w tych okolicznościach znaczenia. Sąd zważył, iż świadectwo pracy wydane przez pracodawcę nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot go wydający nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania w zakresie administracji państwowej, a tylko takie dokumenty stanowią dowód tego co zostało w nim urzędowo potwierdzone. Wydane przez pracodawcę świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, co podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 maja 2004 r., sygn. akt III UK 31/2004 (OSNP 2005/1 poz.13).

W ocenie Sądu przyjęcie, że ze względu na zaniechanie uzyskania w trakcie ustania stosunku pracy stosownego zaświadczenia przez ubezpieczonego uniemożliwia nabycie spornego świadczenia stałoby w sprzeczności z wyrażoną w art. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 137 poz. 887 ze zm.) zasadą równego traktowania wszystkich ubezpieczonych.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że praca ubezpieczonego w spornych okresach zatrudnienia była pracą w warunkach szczególnych i przekraczała wymagane 15 lat.

W tym stanie rzeczy Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. L. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 23.07.2013r. tj. od dnia złożenia wniosku, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego o czym orzeczono w sentencji wyroku.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.